

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 4. Satisfit Dubiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

amicum habere. Certè majores nostri summo operè laborarunt placere Pontificibus, ut si boni essent, eorum favore, & gratia fruerentur, si verò mali, ne nocerent, cum præsertim non desint unquam malè feriatu homines, qui eos in transversum agere moliantur. Ita *Gorofredus cum Ioanne Botero in Cosmograph. l. 4. pag. 161. Anton. Peregrin. de juribus Fisci l. 1. pag. 21.*

II. Non ignoro hanc bonorum temporalium abundantiam, & regales divitias Hæreticis nostri temporis Lutheri, & Calvini affectis bilem ciere, & maledicentiam acuere, ut nullum in criminando exitum inveniant. *V. Coronid. omnium jubilor. ad Contzen. c. 54.* Hocine est Christi pauperis Vicarium agere, crucem illius tollere, non habere, ubi caput reclinet? Servus servorum verbis dici, viribus anteferri gaudet. Sed meminisse, velim, Catones istos parum catos. Si Christus Ecclesiæ suæ iriguum luparius, & inferius dedit, si Reges & Principes in illam benigni, & munifici sunt, ut impleatur scriptura. *Isai 49. Erunt Reges nutritis tui.* obturandus est oculus nequam, ne scandalizetur, & intueri se falso puter iniquitatem in domo justi. Oidium & invidia, non opum copia vitiosa est. *V. Roderic. 11. q. 63. art. 8. Becan. de Pontif. Vet. testam. c. 9. Gretser. in Mysta Salmur. pag. 75.*

§. IV.

Satisfit Dubiis quibusdam.

DUB. I. An Summus Pontifex, bonorum, beneficiorum, & jurium Ec-

clesiæ verum, ac reale dominium habeat? Affirmant aliqui, inter quos *Franc. Leo in Thesau suo par. 2. c. 20.* ubi dominium omnium beneficiorum vocat. *ex c. de praben. in 6. Gloss. fin. in c. felicit de pœn. eo. li. Clem. 1. in si. Ut luc pendente Bald. in l. Rescripta n. 8. C. de prec. Imp. & Gomez in proem. Reg. Canc. V. considerata Barb. in c. suscepti de praben. in 6. Boer. Decif. 1. n. 66.* Alii bonorum Ecclesiasticorum dominium privatis Ecclesiis tribuunt v.g. bonorum Ecclesiasticorum Colonia, Ecclesiæ ibid. existenti, & sic de aliis, ita, ut communitas ipsa censeatur dominium habere, Episcopi verò, & Prælati administrationem; eo modo, quo in Ordinibus, & Monasteriis Religiosor. contingit *Adrian. in 4. de restit. Cajet. 22. a. q. 53. a. 8. Turrecr. l. 2. c. 113. Propos. 6. Less. c. 4. D 7. Regin. l. 30. tr. 3. c. 6.* Sunt alii, qui considerantes, quàm exile & inutile sit dominium ejusmodi, cum neque Pontifex, neque alii Prælati uti possint bonis Ecclesiasticis pro libitu, solum Christum ajunt red tuum, & bonorum Ecclesiæ dominum esse. Ita *Maïor. in 4. D. 24. q. 18. Nav. in Apologiâ de redit. Eccl. q. 1. Monito 24. & sequentibus Gloss. in c. Salvator 1. q. 3. & c. Cum verior 23. q. 8. Innoc. in c. cum esset. de testam. in Repe. n. 29.* quibus servit S. Scriptura *1. ad Cor. ubi Apostoli, & successores illorum dispensatores vocantur.* Idem ex effectibus domini colligitur. Nam qui dominus proprietatis est, pro arbitrio suo, & propria auctoritate disponere potest de bonis suis, donando, vendendo, alienando, destruendo, &c. ita ut nemini injuriam faciat. Horum nihil in bonis Ecclesiasticis invenitur. **Di-**

cere

cere autem Pontificem, & Prælatos habere dominium, sed limitatum, & impeditum, nihil aliud est, quàm unâ manu dare, alia eripere. *Azor. II. l. 6. c. 1. Gomez. Tuschus Concl. 49. Anton. Peregrinus de juribus Fisci l. 1. p. 86.*

Resp. igitur. Quod rem ipsam attinet, nihil interest, hanc vel illam sententiam præferas. Mihi tam è verior apparet, quæ ipsis Ecclesiis bonorum immobilium dominium tribuit. Nam idem in profanâ Republ. cernimus, ubi nemo sibi dominium arrogat bonorum communiû, sed ipsius populi, seu communitatis esse censentur, à quâ rectores, cultores, & administratores designantur. §. *Universitatis Instit. de rer. divis. l. in tantum. ff. eod. Sarmiento de re dit. Eccl. par. 1. c. 1. Azor. l. cit. Layman. in defens. justâ q. 1. præamb. fol. 3.*

Dub 2. An Episcopi jurisdictionem suam à Summo Pontifice accipiant? Affirmativam opinionem. *Azor. II. l. 3. c. 30.* pronunciat verissimam esse, & omnium Theologorum Doctorumque calculo comprobata. Christus enim nullum præter Apostolos Episcopum per se immediatè elegit, & conservavit. Quod si dederimus, non sequitur illicò jurisdictionem immediatè à solo Pontifice dari. Fieri enim posset, ut quemadmodum Papa ab hominibus electus potestatem suâ à Christo, ita electi à Pontifice ab eodem potestatem & jurisdictionem accipiant. Non est ergò affirmativa opinio tâ certa, ut aliqui putant, sed oppositâ tuentur multi, *Major in 4. dist. 24. q. 3. concl. 2. Henr. quodl. 9. q. 52. Selva. tract. de ben. q. 4. Barbar. in tr. de præst. Card. q. 1. Gigas de pension. q. 2. n. 3. & alii. quibus favet illud Act. 20. v. 28. attendite vobis, & universo gregi,*

in quo vos Spiritus San. posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei. In confirmatione venit Petrus. *Petrus Sotus l. de Instit. Sacerd. lect. 5.* Non est negandum, inquit, quin à Christo ipso, & divino jure habeant potestatem in suos subditos omnes Episcopi, & omnes Parochi. Data quidem Petro est superioritas in omnes, sed non propterea ablata est ab aliis propria potestas, & jurisdicção. Ita ille *V. Barb. c. inter corporalia de trans. Episc. & de potest. Episc. par. 1. c. 1.*

Dub 3. Si contingat aliquem Pontificis dignitatis incapacem eligi, an decreta illius vim aliquam habitura sint? Constantis, & indubitata Christi erga sponsam suam Ecclesiam fides tam multis S. Scripturæ testimoniis expressa, confirmat. *Matth. 28. v. 19. Ioan. 14. v. 18. Ioan. 16. v. 35. & alibi.* tutam fore suadet ab omni periculo, illo præsertim nocentissimo, quod à non vero, ac sano capite provenire potest. Etenim si inter mortales quorum fluxa & incerta omnia, non nisi in secleratissimo tanta negligentia præsumitur, nefas omnino sit, in Christo, qui est ipsa sanctitas & veritas, eam metuere. Hoc igitur posito supervacanea videri potest in medium adducta dubitatio. Nihilominus pro majori pusillorum solatio dicendum videtur cum Greg. de Valentia, licet incapax aliquis in Pontificem eigeretur, non fore unquam, ut contra universalem Ecclesiam aliquid decernat, sed vel ipsius indignitas patefit, vel priusquam no. eat, è vita tolletur. Nec ad id miraculo opus fuerit, quoniam Ecclesiæ debetur talis providentia, & ex ordinariâ Christi lege consequitur, qui non per alium, quàm legitimum pastorem gubernari voluit Ecclesiam. Quod

verò particulares ecclesias attinet, vel personas, non videtur nimio perè inconueniens concedere, constitui aliquid ab eo posse, qui non esset verus Pontifex. Quo in casu (: quemadmodum in similibus pòtè credi posse S. Thomæ, & aliorum Theologorum opinio est :) Deus per se suppletet veri Pastoris ministerium, illorum causa, qui innocentes alioqui spiritali fructu destituerentur, confirmando, ex. gr. per se illos episcopos quos putatus pontifex verè confirmasse per deceptionem crederetur. Ita ferè *Greg. de Valent. in l. 6. Analysis fidei c. 13. §. Ex quibus rebus.*

DVB. 4. Quam potestatem habeat Pontifex in paganos & infideles?

R. Ex dictis constat, infideles cum bonis, & possessionibus suis extra dominium, & potestatem Ecclesiæ esse: non tamen omnis omnino ecclesiæ in illos neganda potestas est: sed *Primò* offerre illis potest, & debet Evangelium, ut ad ovile Christi aggregentur. Si Evangelii nuncios & præcones per iniuriam repellant, aut quoquo modo immeritos lædant, armis coerceri, ac puniri fas est. *Secundò* si qui temporaliter Pontifici subdunt, vel alii cupiam Christiano principi, cogi ab illis ad legis naturalis observationem possunt; castigari etiam, si violent vel naturæ leges, vel à Magistratu politico latas. *Denique* expellere licet à regno, vel provincia, cum oblata venia retinendos, si fidem & baptismum amplectantur. Et hæc communia & permissa sunt omnibus Christianis Dominis, & Dynastis. *Azor 1. l. 8. c. 24. Suar. l. 4. con. error. Angl. c. 6. num. 7. Silv. V. Papa numer. 7. Layman l. 2.*

Tract. 1. c. 17. Valent. 3. Disp. 1. Q. 102. pun. 7.

DVB. 5. An sibi ipsi Pontifex ius dicere possit?

R. Quamvis seipsum absolueri nequeat, cum reus & iudex necessariò duæ personæ sint, potest tamen ex communi thesauro sibi quoque Indulgentias dare, vel applicare: item dispensare se cum, quemadmodum cum aliis, & communibus legibus solvere. Quod exemplo Principis explicat *Silv. V. Indulgentia num. 7.* Princeps enim legitime filios suos potest, non ut pater, sed ut princeps, & sic gaudet privilegio; quo & ceteri participes. *Suar. l. 8. de leg. c. 9. Vafquius l. 1. c. 45. Henr. l. 6. c. 4. Comitulus l. 1. q. 101. Barb. in c. Omnis utriusque de penitent.* Quod vero Canonistæ dicunt solutum cunctis legibus esse Pontificem, non est ita capiendum, quasi quilibet illi permillum sit, sed quod ex rationabili causa prætermittere legem, seque immunem præstare queat. Cæterum illi commendatur, ut sit forma gregis, & quæ alii necessitate præstant, libera, voluntate, exequatur. *Decius l. 2. c. 9. nu. 20.* Adde, quod in propria causa iudex esse potest *c. Cum venissent de iudic. Tufebus Concl. 50. V. qui dix. in 3. par. sum. tit. 2. §. 1. dub. 1.*

DVB. 6. Quid iuris habeat Pontifex in Purgatorium?

R. *Silvest. in V. Papa* dicit, posse indulgentias dare, eo modo, quo in *V. Indulgentia* explicat. Purgatorium verò voluntate, aut libitu suo spoliare non posse, sed mediante Indulgentiarum thesauro: & sicut liberare potest pœna in hoc mundo omnes, si faciant, quod ipse mandat,

Est, quamvis essent millies plures, quam sunt, ita liberare potest omnes qui sunt in purgatorio, si quis pro eis faciat, quod jubet; peccatorum tamen indiget cōcedendo. & in isto sensu dicunt Doctores, quod non possit adhibitum, extorliare Purgatorium. Ita *Sily. Cui Filiutius* *atcedens* Tr. 8. de *satuf. c. 9 n. 216.* Si spectetur, ait, potestas Pontificis, & amplitudo thesauri Ecclesiastici, procul dubio fieri potest, ut Pontifex uno die omnes animas ex purgatorio liberet. Sed quia etiam requiritur justa causa, & opera facta à viventibus debita, ideò casus est moraliter impossibilis. Nam illa causa non videtur dari posse, ut *S. Thom. dicit q. 71. add. a. 10.* nec opera fiunt ab omnibus debita. Positâ tamen justâ causâ, & tot, qui opera debita facerent, ut sufficerent ad numerum defunctorum, tunc nullum esset inconveniens, ut docet *Gab. add. ad lect. 57. ad 3. Navar. Notab. 31. Armilla V. Papa n. xi.*

NOTA. Prædicti Auctores supponunt Indulgentiarum effectum esse infallibilem, quod cum Cajetano & Cano multi negant. Etenim qui pro damnatis ad triremes litrum sufficiens offerret, non liberaret ideò, nisi liberè acceptaret dominus; ita videtur in libera Dei voluntate positum esse, ut liberet animas, pro quibus suffragia à viris offeruntur. Dicendum ergò videtur cum *Layman. de Indulg. cap. 7.* effectum indulgentiarum pro defunctis non esse omnino infallibilem, cum uti suffragia tantum valeant per modum impetrationis, quia Christus non obligavit ad acceptandum ejusmodi preces, & oblationes. Nec id colligi potest ex illo *Matth. 16.*

Quicquid solveris super terram, erit solutum in caelo. Nam verbis illis Petro, & reliquis Apostolis concessa est judiciaria potestas, quemadmodum indicat Concilium Trident. Sess. 14. cap. 6. quæ ad defunctos non pertinet. Hoc posito cessat metus, ne per Indulgentias aliquando exhauriatur Purgatorium. *Navar. de Indulg. num. 57. Reginald. l. 7. num. 196. Tabiena V Indulg. num. 19. Ho acina tom. 1. pag 209. num. 14. Henr. l. 7. cap. 4. Fil. ur. Tract. 8. c. 8. q. 12. num. 216. Escobar. Tr. 7. Exam. 5. c. 7. n. 48.*

Dub. 7. An Summus Pontifex dispensare possit in primo gradu matrimonii, ut quis ex g. pro uxore habeat sororem suam?

Resp. *Angelus in Summâ V. Papa n. 1.* ex Archid. refert *Martinum V.* habita consultatione cum viris doctissimis tam in jure Canonico, quam Theologia dispensasse cum quodam, qui sororem in uxorem acceperat, propter multa mala & scandala, quæ evenissent, ex separatione, & quia evitari non poterant, nisi sic dispensaretur. *Addit. Idem dico de similibus. Eandem rem narrat Sily. V. Papa num. 17.* subjungens. Ante factum nulli consulendum, ut petat dispensationem, & dimittendum esse negotium judicio Dei. Denique addit. Quamvis in gradibus jure divino & naturali prohibitis non possit Pontifex dispensare, ex mente *Richardii* tamen interpretari posse in casu, ubi cessaret causa, vel ratio prohibitionis matrimonii inter parentes & affines, quæ sunt reverentia, amicitia, & his similes. Ita illi à quib. ut recedat libentius, consensus Theologorum suadet, qui primum Matrimonii gradum

Z 2

indispen-

indispensabilem esse volunt: videorūque mihi in præallegatis scriptoribus advertere, quòd dispensationis termino abutantur. Dispensasse Martinum V. dicunt propter scandala, quæ aliter non vitarentur, permisisse, aut tolerasse dicendum erat. De secundo gradu affinitatis & consanguinitatis inter magnos Principes ob

publicam causam dispensari liquet. *Greg. XIII in Bulla 1. Mart. 1591. Paulus IV. in Constit. ab ea ipsa die. & Clem. VII. in eâ qua incipit Quia plerumque V. Zerolam 1. Par. V. Dispensatio. ad secundum. Henrig. l. 12. c. 9. Piasecius par. 2. c. 1. pag. 104. Estobar. tract. 7 Exam. 9. c. 8. §. 1. Rosella V. Papa n. 3. & 4. Tuschus Conclus. 54.*

TITULUS XV.

De Regularibus.

IN Ecclesiâ Christi, si vitæ conditionem spectes, sublimem locum obtinent Religiosi, quorum institutum propterea à Sanctis Patribus summopere commendatur, ut videre est apud *Cassian. Bellarm. Valentiam tom. 3. Lud. de Ponte. Platum, Buscum & alios.* Et merito cum enim voto paupertatis, Castitatis, & obedientiæ DEO se consecrent, ab humanæ vitæ periculis longissimè abeunt, & cœlestium incolarum puritatem proximè attingunt. De quibus acturi, quia genera illorum & ordines permulti sunt, partitione consuetâ utemur.

§. I.

De origine & diversitate Regularium.

I Regularium status, & vivendi ratio adumbrata in Veteri Testamento fuit per Nazaræos, de quibus *1. numer. c. 6.* vel per Prophetas, eorumque filios, teste *S. Hieron. ep. ad Rusticum.* Filii,

inquit, Prophetarum, quos Monachos in Veteri testamento legimus, ædificabant sibi casulas propè fluentia Jordanis, & turbis urbium derelictis polenta & herbis agrestibus victitabant. Item in epist. ad Paulinum de Monachis loquens, Nolter, ait, Princeps Elias, noster Eliseus, nostri duces filii Prophetarum, qui habitabant in agris & solitudinibus, & faciebant sibi tabernacula propè fluentia Jordanis. Iterum. Hujus vitæ auctor Paulus, illustrator Antonius, & ut ad superiora conscendam, Princeps Joannes Baptista. Chrysostomus in eundem sensum. Sicut Sacerdotum Principes, Sancti Apostoli, sic Monachorum Princeps Joannes Baptista est. Eadem alii PP. apud Bellarm. l. 2. de Monachis c. 5. Azor. 1 l. 11. c. 23. q. 8. Sanch. in Decal. l. 5. c. 1. Polyd. Virg. De invent. rer. l. c. 1. Roderic. tom 1. q. 1. art. 1.

Idem vitæ genus Christus proposuit & consuluit. *Matth. 19. v. 21.* Si vis perfectus esse, vade, vende omnia, & da pauperibus. *Ecce paupertatem. Ibid. v. 12.* Sunt eunuchi